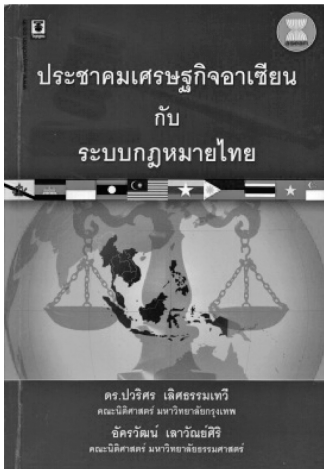

แนะนำหนังสือ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับระบบกฎหมายไทย

ไฉไล คักดิรวพงศ์*

การรวมตัวของประเทศในเอเชียเป็นที่จับตาของสังคมโลกโดยเฉพาะสังคมไทยที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนกิจการหลายๆ ด้านให้เหมาะสมกับข้อตกลงร่วมกันเครื่องมือที่สำคัญในการบังคับให้ปฏิบัติตามกรอบข้อตกลงคือกฎหมาย ทั้งนี้ประเทศไทยมีมาตรฐานทางกฎหมายภายในที่ถือว่าเป็นมาตรฐานสากลดีอยู่แล้ว ดร.ปวีตร เลิศธรรมเทวี และอาจารย์อัครวัฒน์ เลาวัณย์ศิริ ได้กล่าวไว้ในคำนำหนังสือชื่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับระบบกฎหมายไทยว่า “หนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์

เพื่อทบทวนภูมิหลังและความเป็นมาของอาเซียนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในภาคนักศึกษาและประชาชนที่กำลังจะก้าวเข้าไปเป็นนักศึกษาและประชาชนอาเซียนพร้อมๆ กับพลเมืองอีก 9 ประเทศ เนื้อหาจึงประกอบด้วยภูมิหลังของอาเซียนแนวคิดการรวมกลุ่มรัฐประชาคม กรอบความตกลงของ AEC และระบบกฎหมายไทยที่มีความเกี่ยวข้องพันต่อการก้าวเข้าไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” และจากปกหลังของหนังสือที่เขียนว่า

* ภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“การรวมกลุ่มเศรษฐกิจของบรรดาระัฐประชาคมก่อให้เกิดองค์กรใหม่ที่มีกรอบกติกาและพันธกรณีสมาชิกอาเซียนต้องปฏิบัติตาม

ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างเข้มข้นต่อการอนุรักษ์กฎหมายภายใน เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดและส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างแท้จริง

หนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับทุกภาคส่วนของไทยที่กำลังก้าวเข้าไปเป็นประชาคมอาเซียน พร้อมๆ กับพลเมืองอีก 9 ประเทศ”

เมื่อผู้เขียนเห็นชื่อหนังสือ อ่านคำนำ ตลอดจนบทส่งท้ายในปกหลังทำให้เกิดความสนใจ ใคร่จะได้เปิดอ่านภายในเล่ม และเมื่อยิ่งอ่านแล้วพบว่า เป็นหนังสือที่มีสาระทรงคุณค่าในเชิงวิชาการ และอรรถประโยชน์แก่คนไทยทุกคนเพราะในขณะนี้ประเทศไทยได้เป็นหนึ่งในประชาคมอาเซียนแล้วแต่ยังมีหลากหลายปัญหาที่ต้องปรับให้กฎหมายภายในและกฎระเบียบข้อตกลงร่วมกันของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นไปโดยราบรื่น นอกจากนี้ในหนังสือเล่มนี้มีความน่าอ่านและน่าติดตาม เพราะมีการกล่าวนำความเป็นมาของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ละเอียดเมื่อผู้อ่านจับหนังสือขึ้นอ่านตั้งแต่ต้นจนจบจะสามารถเข้าใจเรื่องราวของประชาคมอาเซียนได้ชัดเจน ตลอดจนรู้จักกลุ่มของกฎหมายไทยที่ต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการเข้าสู่กรอบกติกาประชาคมอาเซียน

ผู้เขียนขอแนะนำเนื้อหาโดยย่อ เพื่อให้ผู้สนใจในประเด็นนี้สามารถเข้าไปศึกษาเจาะลึกในประเด็นนั้นได้จากหนังสือนี้ แต่ผู้เขียนก็ยังยืนยันว่าทุกประเด็นมีความสำคัญเชื่อมโยงความเป็นประชาคมอาเซียน จนผู้อ่านไม่ควรละทิ้งในการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ในหนังสือมีทั้งหมด 6 บท ต่อด้วยบรรณานุกรม ภาคผนวก 1-3 ส่วน เมื่อผู้เขียนอ่านส่วนของภาคผนวกทั้ง 3 ส่วนแล้ว ยิ่งทำให้รู้สึกถึงคุณค่าของหนังสือเล่มนี้ เพราะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกฎหมายและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งประเภทของกฎหมายไว้อย่างชัดเจน ผู้ศึกษาสามารถนำรายชื่อกฎหมายแต่ละฉบับมาค้นคว้าเพิ่มเติมในโอกาสต่างๆ ได้

ในบทที่หนึ่งเป็นบทนำที่ทั้ง ดร.ปวีตร เลิศธรรมเทวี และอาจารย์

อัครวัฒน์ เลาว์ณย์ศิริ ได้เขียนถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในปี พ.ศ.2558 ด้วยการมีส่วนร่วมจุดประกายประกาศ “ปฏิญญากรุงเทพ” (Bangkok Declaration) ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nation : ASEAN) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ซึ่งเป็นผลมาจากการบรรลุข้อตกลงในการประชุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของประเทศในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 5 ประเทศคือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ เพื่อสร้างกรอบความร่วมมือร่วมกันทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรม และโดยเฉพาะความร่วมมือทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความแข็งแกร่งอันนำไปสู่การยกระดับให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เท่าเทียมกับประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ของโลก สมาคมอาเซียนได้รับคำแนะนำจากคณะผู้เชี่ยวชาญจากสหประชาชาติในเรื่องความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2515-2517 มีสาระสำคัญ 3 ประการคือ (1) การพัฒนาอาเซียนให้เป็นเขตการค้าเสรี (2) ให้ประเทศสมาชิกเลือกเป็นผู้ผลิตสินค้าอย่างหนึ่งอย่างใดที่มีความถนัดและมีความได้เปรียบในด้านต่างๆ และ (3) ประเทศสมาชิกร่วมกันผลิตชิ้นส่วนสำหรับประกอบเป็น “ผลิตภัณฑ์อาเซียน”

ในบั้นนี้ได้กล่าวถึงประเทศที่เข้ามาเป็นสมาชิกอีกเพิ่มขึ้นคือ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา โดยแต่ละประเทศมีเหตุผลสรุปได้ดังนี้

บรูไนคำหนึ่งถึงอนาคตที่แหล่งน้ำมันหมดไปจึงเร่งปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจใหม่และส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ โดยเข้ามาเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2527 ภายหลังได้รับเอกราชจากอังกฤษเพียงสัปดาห์เดียว

เวียดนามได้รับความเสียหายจากสงครามยึดเอื้อหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง (พ.ศ.2488) ได้ปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจเป็นแบบตลาดเสรีและเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

ลาวเป็นสมาชิกลำดับที่ 8 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ลาวมีจุดอ่อนคือไม่มีทางออกสู่ทะเล แต่มีจุดแข็งคือทางด้านทรัพยากรน้ำตามหุบเขาที่เวียดนามและไทย เข้าไปลงทุนสร้างเขื่อนพลังน้ำส่งออกกระแสไฟฟ้าไปยังประเทศ

รอบนอก รวมทั้งมีความเป็นธรรมชาติที่เป็นจุดดึงดูดการท่องเที่ยว

พม่าหรือเมียนมาร์ เป็นสมาชิกลำดับที่ 9 ในช่วงเดียวกับลาวคือวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 พม่าเปิดประเทศอยู่ถึง 2 ทศวรรษ แต่หลังจากมีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง (พ.ศ.2554) มีการปลดปล่อยนักโทษทางการเมือง การตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การออกกฎหมายแรงงาน และการลดภาษีการค้าต่างประเทศ ทำให้เป็นตลาดใหม่ของนักลงทุน และยังมีที่ตั้งอยู่ระหว่างอินเดียกับจีน ซึ่งเป็นประเทศยักษ์ใหญ่แห่งเอเชียและของโลก

ประเทศสุดท้ายเป็นลำดับที่ 10 คือ กัมพูชา เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542 หลังสงครามกลางเมืองยุติ กัมพูชาจำเป็นต้องเร่งฟื้นฟูประเทศเพิ่มแรงจูงใจนักลงทุนทั้งเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานถูก และมีแหล่งท่องเที่ยวอย่าง นครวัด นครธมซึ่งเป็นมรดกโลก

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ทุกประเทศที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกก็เพื่อผลประโยชน์ของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ หนังสือเล่มนี้กล่าวเฉพาะเสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยการใช้เศรษฐกิจเป็นแกนนำกำหนดให้ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลักคือ

1. ประชามคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community : APSC)
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community : ASCC)

เมื่อจบบทที่ 1 ผู้อ่านสามารถเข้าใจภาพรวมตัวของกลุ่มประชาคมอาเซียน หรือ AEC ได้บ้างแล้ว หากพลิกต่อไปในบทที่ 2 ผู้อ่านยังทราบแนวคิดของ AEC เพิ่มขึ้นอีก

ในบทที่ 2 เป็นบทที่เหมาะสมสำหรับนักวิชาการ นิสิต นักศึกษาจะได้ศึกษาและนำแนวคิดต่างๆ ไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัย หนังสือได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่มรัฐประชาคมไว้ 6 แนวคิด

แนวคิดแรกสหพันธนิยม (federalism) ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

แนวคิดที่สองปฏิบัติการณ์นิยม (functionalism) เป็นแนวคิดที่ได้รับการวิจารณ์ว่าเข้มงวด (rigorous) จึงเกิดแนวคิดที่สามขึ้น

แนวคิดที่สามปฏิบัติการณ์นิยมแนวใหม่ (neo-functionalism) เป็นการเกิดสภาวะการล้นไหล (spillover) เกิดภายในสภาพยุโรปจนกระทั่งระบบกฎหมายประชาคมเกิดขึ้น และดำรงอยู่ถึงปัจจุบัน

แนวคิดที่สี่ธุรกรรมวิวัฒน์นิยม (transactionalism) เป็นแนวคิดที่ให้การติดต่อสื่อสารมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ค่านิยมร่วมกัน (common value) ความรู้สึกร่วมกันของประชาคม (sense of community)

แนวคิดที่ห้าธุรกรรมวิวัฒน์นิยมแนวใหม่ (neo-Transactionalism) เป็นแนวคิดให้มีการปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งประเทศไทยซึ่งมีทิศทางสอดคล้องกับแนวคิดนี้

แนวคิดสุดท้ายแนวคิดปฏิสัมพันธ์รัฐนิยม (inter-Governmentalism) เป็นแนวคิดที่ทำให้บทบาทรัฐบาลในการตัดสินใจพัฒนารูปแบบกฎเกณฑ์ภายในอาเซียนได้ แม้จะมีการรวมกลุ่มระดับภูมิภาค

จากการอ่านบทนี้ทำให้ผู้อ่านได้พิจารณาการเป็นประชาคม ควรจะนำแนวคิดใดที่สามารถนำมาใช้ได้เหมาะสม

ในส่วนของบทที่ 3 มีหัวข้อว่าสถานะของประชาคมอาเซียน เป็นบทสำคัญที่ทำให้เราเริ่มมองเห็นรูปร่างของประชาคมอาเซียนชัดเจนขึ้น โดยกล่าวถึงวิสัยทัศน์ของอาเซียนที่ถือเอาสหภาพยุโรปเป็นรูปแบบในการพัฒนาการรวมกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียนและอาเซียนเป็นองค์การระหว่างที่กลุ่มคนทั้งหลายดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในประชาคมจึงปรากฏอยู่ในทุกด้านทุกมุม ถ้าเปิดย้อนไปที่บทนำซึ่งอธิบายว่าอาเซียนมีเสาหลักสามเสาหลัก การทำงานของสามเสาหลักได้ต้องเป็นไปอย่างกลมกลืนและเสมอภาค ฉะนั้นเป็นข้อดีคือทำให้การดำรงอยู่ส่งผลซึ่งกันและกัน (interdependence) และการให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้รัฐสมาชิกต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมาย

ภายในทั้งระบบ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือระบบกฎหมายพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ การปรับปรุงกฎหมายภายในจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งและต้องปรับโครงสร้างให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้และให้มีความครบถ้วน

เมื่อผู้อ่านได้อ่านมาถึงตรงนี้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจะปรากฏชัดเจนขึ้น ดร.ปวีศร เลิศธรรมเทวี และอาจารย์อัศววัฒน์ เลาว์ฉน์ศิริ พูดถึงสภาพบังคับของกฎหมายประชาคมที่มีลักษณะเฉพาะ ประกอบไปด้วยกฎระเบียบที่มีลำดับศักดิ์และสภาพบังคับในรูปแบบของตนเอง กฎบัตรอาเซียนอยู่ในลำดับศักดิ์ที่เหนือกฎเกณฑ์อื่น อาจจะไม่ถึงขั้นเป็นกฎหมายบังคับเด็ดขาด (jus cogens) รัฐสมาชิกจะต้องออกกฎหมายภายใน รวมถึงตีความกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับหลักการตามกฎเกณฑ์ในระดับธรรมนูญอาเซียน แต่บางกรณีก็เปิดช่องให้รัฐสมาชิกดำเนินนโยบายที่แตกต่างจากประชาคมได้ กรณีของประเทศไทยที่เห็นได้ชัดเจนน่าจะเป็นเรื่องสิทธิในการถือครองที่ดิน ซึ่งประเทศไทยมีความหวงแหนและข้อจำกัดมากกว่าประเทศอื่นเป็นพิเศษ

ต่อมาก็คือบทที่ 4 ซึ่งบทคือ กรอบความตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นบทที่เขียนถึงการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ภายในปี พ.ศ. 2015 ตามแผนบูรณาการด้านเศรษฐกิจและระบบกฎหมายของบรรดาสมาชิกที่ชัดเจนโดยมีเป้าประสงค์สำคัญคือ

1. การสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียว
2. เป็นภูมิภาคที่มีความสามารถแข่งขันทางการค้า
3. เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างลงตัวและเท่าเทียมกันทั้งภูมิภาคอาเซียน
4. การบูรณาการจากภูมิภาคเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโลก

จากเป้าประสงค์ดังกล่าวยังกำหนดให้ครอบคลุมประเด็นทางการค้าและการลงทุนในหลากหลายด้านตั้งแต่การค้าสินค้า (Trade in Goods) การค้าที่เกี่ยวข้องกับบริการ (Trade in Services) ทรัพย์สินทางปัญญา (ASEAN Framework Agreement on Intellectual Property Cooperation) กรอบกติกาการลงทุนและกรอบกติกาอื่นๆ ที่สำคัญของ AEC

ผู้สนใจสามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากหนังสือฉบับนี้ที่อธิบาย

กรอบวัตถุประสงค์ได้ชัดเจนและเข้าใจง่ายด้วยการยกตัวอย่างกฎเกณฑ์ของไทยมาประกอบการศึกษา

ในบทก่อนๆ หนังสือได้เกริ่นนำหลักการและการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนมาจนถึงบทที่ตรงกับหัวข้อหนังสือคือ บทที่ 5 ชื่อ ระบบกฎหมายไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดร.ปวีตร เลิศธรรมเทวี และอาจารย์อัครวัฒน์ เลาวินัยศิริ เขียนให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นบทที่จะศึกษาบททวนบทบัญญัติของกฎหมายไทยที่สำคัญสำหรับการเข้าร่วม AEC ในปีพ.ศ.2015 โดยจะให้ความสำคัญกับกฎหมายในลำดับศักดิ์พระราชบัญญัติและกฎหมายในลำดับศักดิ์ที่เทียบเท่าอย่างประมวลกฎหมายและพระราชกำหนด เหตุผลในการเลือกพิจารณาเฉพาะกฎหมายลำดับศักดิ์ดังกล่าว เพราะเมื่อมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ยกเลิกกฎหมายอย่างพระราชบัญญัติแล้ว กฎหมายที่มีลำดับรอง อาทิ กฎกระทรวงการนำออกมาใช้บังคับตามพระราชบัญญัติย่อมระงับไปโดยปริยาย การศึกษาวิเคราะห์ระบบกฎหมายไทยให้ความสำคัญ 3 ประเด็น

1. พิจารณาตรวจสอบดูความสอดคล้องของระบบกฎหมายเศรษฐกิจของ ไทย (compliance) กับกรอบกติกาของอาเซียน
2. ศึกษาวิเคราะห์ว่ากฎหมายของไทยที่มีในปัจจุบันมีเพียงพอหรือไม่
3. มีกฎหมายในเรื่องใดที่จำเป็นจะต้องตราเพิ่มเติมเพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในอนาคต

นอกจากนี้ในบทที่ 5 เป็นการนำรายชื่อกฎหมายต่างๆ ที่ประเทศไทยต้องทบทวนเพื่อการเปิดเสรีไว้ละเอียดชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจรวมทั้งได้ทราบว่าประเทศไทยได้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายหลากหลายฉบับแล้ว

บทส่งท้ายคือบทที่ 6 เป็นบทสรุปเกี่ยวกับประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างเข้มข้นต่อการอนุวัติกฎหมายภายในประเทศ ทั้งในรูปแบบและเนื้อหา เพราะลำพังเพียงการอนุวัติรูปแบบโดยมีกฎหมายตามกรอบกติกานั้นอย่างเดียวไม่เป็นผลสมบูรณ์เพราะเคยมีบทเรียนที่ผ่านมาของประเทศไทยชี้ให้เห็นว่าไทยไม่ได้รับประโยชน์จากการเข้าเป็นสมาชิก WTO นอกเหนือจากตรากฎหมายกำหนดเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามกรอบขององค์การค้าโลก จึงต้องศึกษาทุกประเด็นและ

ลงลึก เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศ โดยการทบทวนและยกระดับกฎหมายไทยใน 3 ด้านคือ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบกติกาของอาเซียน การเสริมวิธีสร้างศักยภาพและการบังคับใช้กฎหมาย และจัดทำข้อมูลและการศึกษาวิจัยในรายละเอียด

ในข้อสังเกตในการเข้าเป็นสมาชิกประชาคมมีประเด็นพิจารณาเพิ่มเติมอย่างน้อย 3 ประการคือ

ประการแรก ประเทศไทยได้ตั้งข้อสงวนเกี่ยวกับกรอบอาเซียนไว้ครอบคลุมการค้าต่างๆ ประเภทจนเกือบจะกล่าวได้ว่าประเทศไทยจึงไม่ต้องแก้ไขกฎหมายแต่อย่างใด ทำให้ประเทศไทยไม่ได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน เช่นเดียวกับที่เคยเป็นสมาชิก WTO

ประการที่สอง การที่ตั้งเป้าหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์สูงสุดด้วยการเข้าร่วมเป็นสมาชิก AEC ก็ควรปรับลดหรือยกเลิก ข้อสงวนหรือระบบกฎหมายในเชิงควบคุมเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ประการที่สาม การปฏิบัติตามกรอบกติกาอาเซียนและกรอบอื่นๆ เพื่อประโยชน์ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจควรศึกษาประเทศต่างๆ เป็นต้นแบบเพื่อการปรับปรุงกฎหมายไทยต่อไป

หนังสือคือคลังความรู้ที่ยิ่งใหญ่ ตัวหนังสือทุกตัวบ่งบอกถึงคุณค่าและเนื้อหาของสาระความรู้ที่ผู้แต่งมีเจตนารมณ์จะมอบให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่าผู้อ่านจะไม่ผิดหวังแต่อย่างใดเมื่อได้อ่านหนังสือเล่มนี้

บรรณานุกรม

ปวีศร เลิศธรรมเทวีและอัศววัฒน์ เลาว์ฉณ์ศิริ. (2557). **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับระบบกฎหมายไทย** กรุงเทพฯ : วิญญูชน.